
**İPEKYOLU KALKINMA AJANSI (İKA)
YÖNETİM KURULU ÜYELERİ İLE
GERÇEKLEŞTİRİLEN
MÜLAKATLARIN SONUÇ RAPORU**

Eylül-Ekim, 2012

İPEKYOLU KALKINMA AJANSI YÖNETİM KURULU ÜYELERİ MÜLAKAT NOTLARI

Onuncu Kalkınma Planı (OKP) ve Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (BGUS) hazırlık çalışmaları kapsamında İKA Yönetim Kurulu (YK) Üyeleri ile makamlarında birer saat süren mülakatlar, Eylül ve Ekim aylarında gerçekleştirilmiştir. Söz konusu mülakatlar, YK üyelerinin de bilgisi ve izni doğrultusunda ses kayıt cihazına kaydedilmiş olup, aşağıdaki rapor bu kayıt cihazlarından ve ilgili mülakatlarda alınan notlardan derlenmiştir. Tüm mülakatların tamamlanmasının ardından, Kilis'te düzenlenen Ekim Ayı Yönetim Kurulu toplantısında YK üyeleri ortaya çıkan sonuçlar kapsamında görüşmüş ve 12 YK üyesi ülke ve bölge kalkınmasında ortak görüşe sahip olmuştur.

Yapılan mülakatlar kapsamında her Yönetim Kurulu Üyesi'nin görüşü aşağıda yer almakla birlikte, sonuç olarak İKA YK olarak karara bağlanan sonuçlar derlenerek raporun ilk bölümünde görülmektedir:

İKA YÖNETİM KURULU ORTAK GÖRÜŞLERİ

Türkiye'nin kalkınması için belirlenen tematik alanlar aşağıda belirtilmiştir:

1. **Eğitim-beşeri kaynaklar, üniversite, mesleki eğitim**
2. **Sanayi politikası**
3. **ARGE ve yenilikçilik**
4. **Turizm**
5. **Enerji**

Eğitim-beşeri kaynaklar, üniversite, mesleki eğitim

1. Eğitim sisteminin uzun ve orta vadeli dönemlere ilişkin planlara göre oluşturulması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması
2. Beşeri sermayenin ülkenin ihtiyaçları doğrultusunda eğitilmesi ve yönlendirilmesi, insan sermayesine yatırım yapılması
3. Meslek liselerinin yaygınlaştırılması, mesleki eğitimin uygulamaya yönelik olarak yenilenmesi ve daha etkin hale getirilmesi
4. Ülkede düz lise kurulmasında çok, mevcutların dahi sanat ve meslek liselerine dönüştürülmesi
5. Beyin göçünün önlenmesine yönelik tedbirlerin alınması

Sanayi politikası

1. Bölgelere özgü sanayi politikalarının geliştirilmesi
2. Katma değeri yüksek ve teknolojik ürünlerin üretilmesine yönelik uygulamaların desteklenmesi
3. İnsan sermayesine yatırım yapılması
4. İhracata yönelik üretim politikalarının oluşturulması ve bu üretim biçiminin desteklenerek yaygınlaştırılması
5. Sanayi sektörünün, enerji giderlerinin düşürülmesi ve ARGE & yenilikçilik faaliyetlerinin geliştirilmesi hususlarında desteklenerek, üretimin teşvik edilmesi

ARGE ve yenilikçilik

1. Teknolojik gelişmelerin yakından izlenmesi ve gelişmiş ülkelerde bulunan know-how tecrübesinin ülkemize aktarılması

2. ARGE faaliyetlerine daha yüksek oranda bütçe ayrılması
3. İleri teknoloji yatırımlarına sahip ve katma değeri yüksek sektörlerde üretim yapan Silikon Vadisi gibi benzer yapıların kurulması
4. Ülke genelinde verilen ARGE desteklerinin devam etmesi ve bölgesel ARGE destek merkezlerinin kurulması
5. Bürokratik işlemlerin azaltılması ve işlem hızlarının artırılması

Turizm

1. Hedef kitlenin belirlenmesi (katma değeri yüksek hedef kitle; inanç turizmi, kültür turizmi, eğitim turizmi ve sağlık turizmine yatırım yapılmalı)
2. Hizmet sektöründe standartlaşmanın sağlanması ve gerekli denetimlerin yapılması
3. Turizmin çeşitlendirilmesi, alternatif turizm çeşitlerinin geliştirilmesi ve sektörün 12 aya yaygınlaştırılması
4. Kültür Varlıklarını Koruma Kurulları yapısının gözden geçirilmesi
5. İlgili kurumların işbirliği ile turizm ofislerinin kurulması

Enerji

1. Önümüzdeki 50 yılı kapsayan sürdürülebilir enerji politikalarının üretilmesi
2. Ülkede bulunan ve yüksek potansiyel arz eden doğal kaynakların enerjiye dönüştürülmesi için politika ve stratejiler üretilmesi
3. Yenilenebilir enerji yatırımlarına teşvik verilmesi ve bu enerji türünün kullanımının çeşitli destek mekanizmalarıyla artırılması
4. Yenilenebilir enerji kullanımının artırılması önündeki temel engel olan bürokratik uygulamaların yeniden ele alınması / revize edilmesi
5. Enerjide dışa bağımlılığı azaltacak faaliyetlerin yürütülmesi, öz kaynak kullanımının artırılması (bor madeni gibi) ve nükleer enerjiye geçişin sağlanması (ülkenin enerji ihtiyacının % 35-40'ının karşılanması)

TRC1 Bölgesi'nin kalkınması için belirlenen tematik alanlar aşağıda belirtilmiştir:

1. **Eğitim- beşeri kaynaklar, üniversite, mesleki eğitim**
2. **Turizm**
3. **ARGE ve yenilikçilik**
4. **Dış ticaret yapısının dönüşümü ve ihracat**
5. **Tarım ve kırsal kalkınma**

Eğitim- beşeri kaynaklar, üniversite, mesleki eğitim

1. Bölge'de Eğitim sorunları hususunda derin analizleri barındıran ve bu sorunlara çözüm arayan stratejiler geliştiren bir'' Eğitim Master Planı ve Eylem Planı''nın hazırlanması
2. Eğitimcilerin ve göçle gelen ailelerin eğitilmesine ilişkin programlar geliştirilmesi ve çocukların eğitimi hususunda bilinçlendirme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi
3. Üniversitelerin araştırma olanaklarına destek verilmesi ve ARGE faaliyetleri hususunda desteklenmesi
4. Üniversite-sanayi işbirliğinin bölgede yaygınlaştırılması ve bu iki grubun birlikte çalışmasına olanak sağlayacak platformların geliştirilmesi
5. Mesleki eğitimin geliştirilmesi ve bölgede yaygınlaştırılması

Turizm

1. Turizm altyapısının geliştirilmesi
2. Bölgenin Turizm Master Planı'nın hazırlanması
3. Bölgenin ulusal ve uluslar arası arenada tanıtımının yapılması
4. Kültürel, doğal ve tarihi değerlerin turizme kazandırılması ve bu amaçla önemli bir mali kaynağın bu alana aktarılması
5. Bölgedeki insan sermayesinin geliştirilmesi / halkın bilinç ve farkındalık seviyesinin artırılması

ARGE ve yenilikçilik

1. Katma değeri yüksek yenilikçi ürünlerin üretilmesi ve markalaşma faaliyetlerinin desteklenmesi
2. ARGE ve yenilikçilik faaliyetlerini destekleyecek fiziki ve beşeri altyapının güçlendirilmesi
3. Üniversite – Sanayi işbirliğinin etkinleştirilmesi ve bu kapsamda, ARGE ve yenilikçilik alanlarında hem özel sektöre hem de üniversitelere yüksek oranda teşvik verilmesi
4. Bölgesel fikir üretme ve işbirliği sağlanacak platformların oluşturulması ve yönetilmesi
5. Teknolojik gelişmelerin yakından izlenmesi ve gelişmiş ülkelerin tecrübesinin bölgemize aktarılması

Dış ticaret yapısının dönüşümü ve ihracat

1. Yerel ürünlerin kullanımını artırıcı mevcut tedbirlerin uygulanması, yeni tedbirlerin alınması ve üretim-tüketim dengesi olan ürünlerin ithalatının azaltılması
2. Yasal mevzuatın gözden geçirilmesi ve sertifikaların aranılır olması zorunlu olmalı (ithalat konusunda sağlık denetimlerinin artırılması)
3. Klasik ürünlerin yanında katma değeri yüksek ürünlerin üretilmesi ve ihraç edilmesi
4. İhracat yapılan pazarların çeşitlendirilmesi ve konuya ilişkin ürün & hedef pazar ilişkisi kapsamında uzun vadeli stratejiler geliştirilmesi
5. Demiryolu taşımacılığının önünün açılması (zaman ve enerji kaybının indirgenmesi) ve bölgede/ ülkede yer alan iç suların taşımacılıkta kullanım yollarının bulunması

Tarım ve kırsal kalkınma

1. Üretimi teşvik eden politikaların geliştirilmesi, bölgesel teşviklerin uygulanması ve bölgeye özgü tarımsal ürünlerin (antep fıstığı, zeytin, üzüm, biber) işlenmesine, markalaşmasına ve pazarlanmasına yönelik uygulamaların desteklenmesi
2. Tarım arazilerinin korunmasına yönelik önlemlerin alınması ve özellikle verimli arazilerin imara açılmasının önlenmesine ilişkin denetimin yapılması ve arazi toplulaştırma politikalarının uygulanması
3. Kırsal alanda yer alan mevcut altyapı sorunlarının giderilmesi (köylere ulaşımın kolaylaştırılması) ve tarım dışı ekonomik faaliyetlerin geliştirilmesi (eko-turizm, agro-turizm, çiftlik turizmi gibi) ve ekonominin canlandırılması
4. Bölgede kurulması planlanan barajların hayata geçirilmesi, damla sulama sistemine geçişin teşvik edilerek bilinçli sulama yapılması ve çiftçilerin daha doğru ve gıda güvenliğini sağlayacak şekilde üretim yapmasını hedefleyen eğitim ve bilinçlendirme faaliyetlerinin yapılması
5. Hayvancılığın (besicilik ve süt üretimine yönelik) desteklenmesi

YÖNETİM KURULU MÜLAKAT NOTLARI

Gaziantep Valisi	Erdal ATA
<p style="text-align: center;">Türkiye ve TRC1 Bölgesi İçin Aynı Tematik Alanlar için Aynı Kalkınma Öncelikleri Belirlenmiştir:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Beşeri kaynaklar, üniversiteler, mesleki eğitim<ul style="list-style-type: none"> - Ülkede sürdürülebilir eğitim politikalarının oluşturulması - Örgün Eğitimde ulusal ve bölgesel altyapı ihtiyaçları karşılanmalı - Mesleki eğitimde bölgenin ihtiyaçlarına göre programlar geliştirilmeli 2. Sanayi politikası<ul style="list-style-type: none"> - İleri teknoloji gerektiren katma değeri yüksek ürünlerin üretilmesi - Bölgeye özgü sanayi politikalarının oluşturulması - İnsan sermayesine yatırım yapılması 3. Turizm<ul style="list-style-type: none"> - Ulusal ve bölgesel tanıtıma önem verilmeli - Potansiyel taşıyan kültürel, tarihi ve doğal varlıklar turizme kazandırılması - Turizmin çeşitlendirilmesi ve yaygınlaştırılması (yılın 12 ayı turizm) 4. Dış ticaret yapısının dönüşümü ve ihracat<ul style="list-style-type: none"> - Klasik ürünlerin yanında katma değeri yüksek ürünlerin üretilmesi ve ihraç edilmesi - Pazar çeşitlendirilmesi 5. Tarım<ul style="list-style-type: none"> - Üretimi teşvik eden politikaların geliştirilmesi - Tarımsal ürünlerin iyi bir şekilde pazarlanması - Tarım arazilerinin korunmasına yönelik önlemlerin alınması	
Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı	Dr. Asım GÜZELBEY
<p style="text-align: center;">Türkiye ve TRC1 Bölgesi İçin Aynı Tematik Alanlar için Aynı Kalkınma Öncelikleri Belirlenmiştir:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Turizm<ul style="list-style-type: none"> - Hedef kitlenin belirlenerek turizm yatırımları yapılması - Katma değeri turizm türlerine yatırım yapılmalı (inanç turizmi, kültür turizmi, gastronomi turizmi, sağlık turizmi vb.) - Turizmde sosyal, fiziki ve insan altyapısının geliştirilmesi - Alternatif turizm çeşitlerinin geliştirilmesi - İnsan sermayesinin geliştirilmesi / halkın bilinç ve farkındalık seviyesinin artırılması - Bölgesel turizm ofislerinin kurulması - Bunun için bölgedeki tüm kurumların işbirliğinin sağlanması - Hizmet sektöründe standartlaşmanın bulunmaması ve denetimlerin iyi yapılması 2. ARGE ve yenilikçilik<ul style="list-style-type: none"> - Teknolojik gelişmelerin iyi takip edilmesi - Kaynak ayırımı (sanayici ve devlet tarafından) - Silikon Vadisi benzeri yapıların kurulması	

3. Çevre politikaları ve yeşil büyüme

- Çevre eğitimine önem verilmesi (küçük yaşlardan itibaren)
- Kirliliği bertaraf için yatırımların yapılması

4. Bilgi toplumu

- Toplumun her kesiminin/kademesinin eğitimi ve tekamülü
- Okuma alışkanlığının artırılması
- Kütüphanecilik hizmetlerinin geliştirilmesi

5. Enerji

- Sağlam enerji politikalarının üretilmesi/oluşturulması
- Bürokratik engellerin yeniden ele alınması / gözden geçirilmesi
- Yenilenebilir enerji yatırımlarına destek verilmesi

Gaziantep İl Genel Meclis Başkanı

Mehmet Menderes KARADUMAN

Türkiye ve TRC1 Bölgesi İçin Aynı Tematik Alanlar için Aynı Kalkınma Öncelikleri Belirlenmiştir:

1. Beşeri Kaynaklar, Üniversiteler, Mesleki Eğitim

- Üniversite eğitiminin niteliği geliştirilmelidir. Uygulamaya dönük eğitim için “İntern” lük projesi tüm bölümler için uygulanmalı, bölüm öğrencileri kendi alanlarında sahaya inmelidir.
- Sosyal uygulamalı eğitim sistemine geçmeli, ders saatlerine öğrencilerin sosyal yönlerini geliştirecek uygulamalar eklenmesi.
- Öğrencilerin kendilerine sunulan teknolojiden doğru ve etkin faydalanması

2. Sanayi politikası

- Montaj sanayisinden çıkıp sıfırdan üretime geçmeli. Hammadde – ara madde ithalatına gerek kalmaksızın üretim sisteminin geliştirilmesi
- sanayi teknolojik ve katma değeri yüksek ürünlere yönelmeli, teknolojik alt yapısını oluşturmali
- Sanayi politikası insan faktörüne dayalı oluşturulmalı
- Teşvik sisteminin geliştirilmesi
- KOBİ’lerin daha fazla desteklenmesi.
- Kırsal kalkınma
- Ulusal Politika ile strateji oluşturup her alanda tarımın desteklenmesi
- Türkiye makine ekipmanları, güneş enerjisi ve savunma sanayinde gelişmelidir.

3. ARGE ve yenilikçilik

- İnsanımızda eğitim ve kültür eksikliği sebebiyle ARGE konusunda duyarlı değil. ARGE gelişmesi için öncelik bütçe ayırmaktan çok ARGE kültürünün yerleştirilmesi olmalı. ARGE ‘ye ayrılan kaynaklar doğru kullanılmalı
- ARGE çalışmaları için “ödül sistemi” oluşturulmalı. İhracat rakamlarına göre değil ARGE faaliyetlerine göre ödüllendirme yapılmalı. Ödül sistemi iyileştirilip içi doldurulmalı.
- Ulusal çapta bir ARGE teşviki sistemi geliştirilmeli.

4. Turizm

- Özel sektörün turizme yatırım yapmamasının nedeni turizmin sanayi yatırımlarına göre daha uzun vadede getiri sağlamasıdır. Bu nedenle turizm politikaları doğrultusunda ilk atak devlet tarafından yapılmalıdır.
- Bölgede "turizm merkezi" ilan edilen alanlar çoğaltılmalıdır.
- Turizmin bölgede gelişimi için bölgenin "terör"le anılan kötü imajı tersine çevrilmelidir. Bölgesel ölçekli tanıtım politikalarına önem verilip, bu bölgenin güvenli olduğu algısı yerleşmelidir.

5. Enerji

- En ucuz ve temiz enerjinin temini konusunda gerekli çaba gösterilmelidir.
- Güneş, jeotermal ve rüzgar enerjisinden gelişmiş ülkeler seviyesi kadar faydalanılmalıdır
- HES' ler ve nükleer enerji geliştirilmelidir.
- Elektrik enerjisinin çoğunu doğalgazdan elde eden Gaziantep sanayisi, enerjisini öz kaynaklardan elde etmelidir. Bunun için Aksu üzerine yüksek kapasiteli bir baraj kurulmalıdır.

Gaziantep Sanayi Odası Başkanı

Adil KONUKOĞLU

Türkiye için Kalkınma Öncelikleri

1. Ulaştırma ve lojistik

- Demiryolu taşımacılığının önünün açılması (zaman ve enerji kaybının indirgenmesi)
- Deniz taşımacılığının devreye sokulması (iç suların taşımacılıkta kullanım yollarının bulunması)

2. Sanayi politikası

- Teknoloji ve imalat sanayiye öncelik verilmesi (ithalata yönelik)

3. ARGE ve yenilikçilik

- ARGE desteklerinin devam etmesi ve bölgesel ARGE destek merkezlerinin kurulması
- Bürokratik işlemlerin azaltılması ve işlem hızlarının artırılması

4. Enerji

- Bütün doğal kaynakların enerjiye dönüştürülmesi için yeni politikaların üretilmesi
- Yenilenebilir enerji kullanımının artırılması
- Nükleer enerjiye geçişin sağlanması (ülkenin enerji ihtiyacının % 35-40'ının karşılanması)

5. Dış ticaret yapısının dönüşümü ve ihracat

- Yerel ürünlerin kullanımını artırıcı mevcut tedbirlerin uygulanması ve yeni tedbirlerin alınması
- Üretim-tüketim dengesi olan ürünlerin ithalatının yasaklanması/azaltılması
- Yasal mevzuatın gözden geçirilmesi ve sertifikaların aranılır olması zorunlu olmalı (ithalat konusunda sağlık denetimlerinin artırılması)
-

TRC1 Bölgesi için Kalkınma Öncelikleri

1. Turizm

- Turizm Master Planı'nın hazırlanması

2. Beşeri kaynaklar, üniversiteler, mesleki eğitim

- Eğitim sisteminin sürdürülebilirliğinin sağlanması
- Eğitimcilerin eğitimi
- Düz liselerin sanat ve meslek liselerine dönüştürülmesi
- Eğitim Master Planı'nın hazırlanması

3. ARGE ve yenilikçilik

- ARGE desteklerinin devam etmesi
- Bürokratik işlemlerin azaltılması ve işlem hızlarının artırılması

4. Ulaştırma ve lojistik

- Demiryolu taşımacılığının önünün açılması (zaman ve enerji kaybının indirgenmesi)
- Bölgedeki ulaşım yatırımlarının hızlandırılması
- Lojistik merkez kurulması

5. Tarım ve Kırsal Kalkınma

- Tarıma dayalı sanayinin geliştirilmesi
- Çiftçilerin eğitimi

Kilis Valisi

Süleyman TAPSIZ

Türkiye için Kalkınma Öncelikleri

1. Beşeri kaynaklar, üniversiteler, mesleki eğitim

- İnsan kaynaklarının kaliteli bir şekilde yetiştirilmesi

2. Enerji

- Dışa bağımlılığı azaltacak faaliyetlerin yürütülmesi, öz kaynak kullanımının artırılması (bor madeni)
- Güneş enerjisi ve rüzgar enerjisi kullanımının artırılması

3. Tarım

- Bölgesel teşviklerin uygulanması
- Çiftçilerin eğitimi
- Arazi toplulaştırma politikalarının uygulanması

4. Kentsel politika ve doğal afetler

- İmar planları yapılırken doğal afetlerin göz önünde bulundurulması

5. Turizm

- Tarihi eser restorasyonuna kaynak ayrılması ya da özel sektörün buna teşvik edilmesi
- Kültür Varlıklarını Koruma Kurulları yapısının gözden geçirilmesi

TRC1 Bölgesi için Kalkınma Öncelikleri

1. Tarım

- Bölgedeki baraj projelerinin hayata geçirilmesi

- Zeytin, zeytinyağı, üzüm, fıstık üretimi konusunda çiftçilerin yönlendirilmesi, eğitilmesi, desteklenmesi
  - Ürün çeşitlendirmesi konusunda araştırmaların yapılması
  - Arazi toplulaştırılması
  - Bilinçli sulama ve damla sulama sistemine geçişin teşvik edilmesi
  - Hayvancılığın (besicilik ve süt üretimine yönelik) desteklenmesi
- 2. Kırsal kalkınma**
- Altyapı sorunlarının giderilmesi (köylere ulaşımın kolaylaştırılması)
  - Kırsal alanın canlandırılması
- 3. Sanayi politikası**
- Polateli’ndeki arazinin OSB olarak faaliyete geçirilmesi
- 4. Turizm**
- Bölgedeki tarihi ve kültürel değerlerin turizme kazandırılması
  - Bölgenin tanıtım politikalarının yapılması
- 5. Sosyal politikalar: kadın, gençlik, yaşlılar, dezavantajlı gruplar,yoksulluk**
- Dezavantajlı gruplara yönelik projeler geliştirilmesi

Kilis İl Genel Meclis Başkanı

Mehmet Metin KARAKUŞ

Türkiye için Kalkınma Öncelikleri:

- 1. ARGE ve yenilikçilik**
  - ARGE faaliyetleri gerçekleştirmek üzere kurumsal kapasiteler artırılmalı
- 2. Bilgi toplumu**
  - Yetişmiş eleman/ kalifiye eleman ihtiyacı karşılanmalı
  - Bilgiye erişimin artırılması
- 3. Girişimcilik**
  - Girişimciliğin altyapısı artırılmalı
  - Girişimciliğin teşvik edilmesi
- 4. Beşeri kaynaklar, üniversiteler, mesleki eğitim**
  - Üniversitelerin niteliklerinin artırılması ve ihtisaslaşmaları
  - Beşeri sermayenin geliştirilmesi
- 5. Altyapı**
  - Yerel yönetimlerin imar planları bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalı
  - Altyapının geliştirilmesi amacıyla kent planları tamamlanmalı

TRC1 Bölgesi için Kalkınma Öncelikleri:

- 1. Sanayi politikası**
  - Kilis’te Polateli’nde OSB kurulmalı
  - Bölgede gıda sanayi özelinde ihtisas OSB kurulmalı

2. Tarım ve Kırsal Kalkınma

- Bölgede bağcılık, zeytincilik faaliyetlerine teşvik verilmeli ve bölgesel ürünlerin markalaştırılması sağlanmalı
- Sulama altyapısı geliştirilmeli
- Gıda güvenliğine önem verilmeli
- Arazi toplulaştırılması hızlandırılmalı ve desteklenmeli
- Bölgede organik tarım uygulamaları desteklenmeli

3. Turizm

- Bölgeye özgü turizm türleri geliştirilmeli (inanç turizmi)

4. Ulaştırma ve lojistik

- Ulaşım altyapısında yer alan problemler çözülmeli
- Lojistik merkez kurulmalı
- Ulaşım yatırımları hızlandırılmalı

5. Enerji

- Yenilenebilir Enerji kaynaklarına yatırım yapılmalı ve bölgedeki güneş enerjisinden ve rüzgar enerjisinden faydalanılmalı

Kilis Sanayi ve Ticaret Odası Başkanı

Mehmet ÖZÇİLOĞLU

Türkiye ve TRC1 Bölgesi İçin Aynı Tematik Alanlar için Aynı Kalkınma Öncelikleri Belirlenmiştir:

1. Dış ticaret yapısının dönüşümü ve ihracat

- İhracatçı gençlerin yetiştirilmesi (eğitim)
- İhracatın her yönüyle teşvik edilmesi (teşvik primi)

2. Sanayi politikası

- Bölgelere özgü sanayi politikalarının geliştirilmesi
- Sanayinin her yönüyle teşvik edilmesi (enerji giderlerinin düşürülmesi)
- İhracata dönük sanayileşme gerçekleştirilmeli

3. ARGE ve yenilikçilik

- Firmaların ARGE ve inovasyon kapasiteleri artırılmalı
- Katma değeri yüksek ürünlerin üretimi için ARGE ve inovasyon faaliyetlerine destek verilmeli

4. Girişimcilik

- Yükseköğretim öğrencilerine girişimcilik eğitimi verilmesi
- Yabancı dil eğitimine önem verilmesi

5. Enerji

- Yenilenebilir enerji yatırımlarına teşvik verilmesi
- Bireysel elektrik üretimi konusunda bürokrasinin azaltılması
- Bölgede güneş enerjisi ve rüzgar enerjisi yatırımlarına destek verilmesi

Türkiye için Kalkınma Öncelikleri:**1. Kentsel Politika ve Doğal Afetler**

- Planlı kentleşmenin sağlanması ve imar planlarının uygulanması
- Afet planlarının hazırlanması

2. Dış Ticaret ve İhracat

- Uluslar arası standartlarda üretim
- Danışmanlık hizmetleri alınması
- Yeni Pazar araştırmaları yapılması

3. Enerji

- Yenilenebilir enerji kaynakları
- Girdi maliyetleri düşük enerjilere yönelim
- HES'lerin daha planlı tasarlanması
- Nükleer enerji yatırımlarında dünya örneklerinin incelenmesi

4. ARGE ve Yenilikçilik

- Bilimsel araştırmalara ağırlık verilmesi
- Beyin göçünün önlenmesi

5. Girişimcilik

- Destek ve faaliyetlerin etkin tanıtımı
- Teşvik kanununun süresinin uzatılması

TRC1 Bölgesi için Kalkınma Öncelikleri:**1. Tarım**

- Sulu tarıma geçişin sağlanması
- Sulama altyapısı geliştirilmesi
- Ürün çeşitlendirmesinin yapılması
- Çiftçi eğitimleri

2. Turizm

- Restorasyon faaliyetlerinin hızlandırılması
- Arkeolojik kazıların yapılması
- Bölgeye özgü turizm türleri geliştirilmesi

3. Sosyal Politikalar

- Dezavantajlı gruplara yönelik eğitim faaliyetleri geliştirilmesi
- İhtiyaç sahiplerine tek elden destek ve yardım yapılması, bunların kontrolünün sağlanması

4. Kentsel Politika ve Doğal Afetler

- Planlı kentleşmenin sağlanması ve imar planlarının uygulanması
- Afet planlarının hazırlanması

5. Kırsal Kalkınma

- Kırsal kesimde eğitim faaliyetleri geliştirilmeli
- Kırsal alanda altyapı ihtiyaçları giderilmeli
- Kırsal ekonomiyi canlandırmaya yönelik teşvikler desteklenmeli

Adıyaman Belediye Başkanı

M. Necip BÜYÜKASLAN

Türkiye için Kalkınma Öncelikleri:

1. Enerji

- Jeotermal, güneş ve rüzgar gibi alternatif enerji kaynaklarının geliştirilmesi
- Petrol, doğalgaz, kömür, bor madeni gibi doğal enerji kaynaklarının araştırılması
- Nükleer enerji yatırımları yapılması

2. ARGE ve Yenilikçilik

- Üniversitelerde üretim ve pazar araştırma faaliyetlerine ağırlık verilmesi
- Yeni teknolojilerin takip edilmesi
- ARGE faaliyetleri kapsamında üniversite-sanayi-kamu ortaklıklarının teşvik edilmesi

3. Sanayi Politikaları

- Yüksek teknolojiye dayalı ürünlerin üretimi
- Savunma sanayine yatırım yapılması
- Ucuz ve kaliteli üretim yaparak pazar payının artırılması

4. Sosyal Politikalar

- Farklı ekonomik gruplar arasındaki mesafenin kapatılmasına ilişkin faaliyetler gerçekleştirilmeli
- Dezavantajlı gruplara yönelik eğitim faaliyetleri geliştirilmesi

5. Kentsel Politika ve Doğal Afetler

- Küresel ısınmadan kaynaklanan iklim değişikliklerine hazırlıklı olunması
- Afet planlarının hazırlanması

TRC1 Bölgesi için Kalkınma Öncelikleri:

1. Tarım

- Sulu tarıma geçişin sağlanması
- Endüstriyel ürünlerin geliştirilmesi
- Hayvancılığın geliştirilmesi
- Ürün çeşitlendirmesinin yapılması
- Çiftçi eğitimleri

2. Turizm

- Tarihi, doğal ve kültürel değerlerin turizme kazandırılması
- Arkeolojik kazıların yapılması
- Bölgeye özgü turizm türleri geliştirilmesi (tarih, inanç, kültür ve doğa turizmi)

3. Sanayi Politikaları

- Tarıma dayalı sanayinin geliştirilmesi (salça, tekstil, meyve suyu vb.)
- Yenilikçi ürünler üretilmesi amacıyla ARGE faaliyetlerinin desteklenmesi

4. Eğitim-Beşeri Kaynaklar, Üniversiteler, Mesleki Eğitim

- Üniversitelerin niteliklerinin artırılması
- Bölge önceliklerine göre ihtisas üniversitelerinin kurulması
- Mesleki eğitimin yaygınlaştırılması

5. Kentsel Politika ve Doğal Afetler

- Planlı kentleşmenin sağlanması
- Kentsel dönüşümün yapılması
- Depreme ve doğal afetlere dayanıklı kentlerin/binaların tasarlanması
- Doğal kaynakların sürdürülebilir bir şekilde kullanılması

Adıyaman İl Genel Meclis Başkanı

Necmi BAYKAN

Türkiye için Kalkınma Öncelikleri:

1. Eğitim-Beşeri kaynaklar, Üniversiteler, Mesleki Eğitim

- Üniversitelerin uluslar arası standartlarda eğitim vermelerinin sağlanması
- Yurt dışındaki üniversitelerle değişim programlarının teşvik edilmesi
- Üniversitelerin uygulamaya dönük faaliyetler gerçekleştirmesi
- Üniversitelerin topluma fayda sağlaması

2. Sağlık

- Ülkenin sağlık altyapısının iyileştirilmesi

3. Tarım ve Kırsal Kalkınma

- Sürdürülebilir tarım uygulamaları
- Çiftçi eğitimleri
- Sulama altyapısının geliştirilmesi
- Arazi toplulaştırılmasının hızlandırılması

4. Turizm

- Tanıtım faaliyetlerinin yapılması, fuarlara katılım sağlanması
- Restorasyon çalışmalarının hızlandırılması
- Doğal, tarihi ve kültürel değerlerin turizme kazandırılması

5. Sanayi Politikası

- Enerji maliyetlerinin azaltılması
- Enerji verimliliğinin artırılması
- Mesleki liselerinde sanayinin ihtiyacına göre programlar geliştirilmesi
- Kalifiye ara elemanların yetiştirilmesi

TRC1 Bölgesi için Kalkınma Öncelikleri:

1. Girişimcilik
2. Tarım
3. Turizm
4. Sanayi
5. ARGE ve Yenilikçilik

Adıyaman Sanayi ve Ticaret Odası Başkanı

Mustafa USLU

Türkiye için Kalkınma Öncelikleri:

1. ARGE ve Yenilikçilik

- İşletmelerin ve firmaların ARGE faaliyetlerinin geliştirilmesi
- Kurumların ortak ARGE yapmaları için işbirliği platformları kurulmalı

2. Sanayi Politikası

- Sanayinin teknolojik altyapısının geliştirilmesi
- Üniversite-sanayi işbirliğinin geliştirilmesi
- KOBİ'lere destek vermeye devam edilmesi
- Yeni girişimcilere danışmanlık hizmetleri verilmesi

3. Enerji

- Enerji ithalatı azaltılmalı
- Yenilenebilir enerji kaynaklarının geliştirilmesi ve çevre dostu enerji üretiminin desteklenmesi
- İşletmelerin kendi enerjilerini üretmeleri hususunda teşvik edilmeleri

4. Eğitim-Beşeri Kaynaklar, Mesleki Eğitim

- Verimlilik artırımı amacıyla işletmelerin üretim ve yönetim kademelerinde eğitilmesi

5. Dış Ticaret ve İhracat

- Firmaların rekabet gücünü artırmak amacıyla birlikte hareket etmeleri sağlayacak işbirliği ağlarının geliştirilmesi
- Yeni Pazar araştırmaları yapılması ve fuarlara katılım sağlanarak yeni pazarlara açılım yapılması

TRC1 Bölgesi için Kalkınma Öncelikleri:

1. ARGE ve Yenilikçilik

- ARGE yatırımlarının artırılması
- ARGE faaliyetlerine destek verilmesi

2. Eğitim-Mesleki Eğitim

- Sanayinin ihtiyaçlarına yanıt verecek kalifiye ara eleman yetiştirilmesi
- Üniversitelerin ilgili bölümlerinde ve meslek liselerinde bölgedeki sektörlerin ihtiyacını karşılayacak şekilde personel yetiştirilmesi

3. Sanayi

- Sanayicilerin bilgi birikimi artırılmalı
- İşletme yöneticilerinin etkinlik ve verimlilik konularında bilgilendirilmeleri
- İşletmelerin markalaşma çalışmalarına destek verilmeli

4. Girişimcilik

- KOBİ'ler için etkin yönetim uygulamaları yürütülmesi
- KOBİ'lere yönelik danışmanlık hizmetlerinin verilmesi
- Yeni girişimciler için dersek mekanizmalarının azami düzeyde uygulanması

5. Yer Altı Kaynakları

- Bölgedeki yer altı kaynaklarının çıkarılması ve işlenmesi
- Yatırımcıların yer altı kaynaklarının işlenmesine yönelik yatırımlarının desteklenmesi

III. Bölgenizin rekabet gücünün arttırılmasında, istihdamın büyümesinde, gelirin adil paylaşılmasında (dezavantajlı grupların ekonomik büyümeden daha fazla pay almasında) veya çevrenin korunması/ daha çevreci bir ekonomi geliştirilmesinde veya etkili olacağını öngördüğünüz toplamda en öncelikli 5 sektör, küme, ürün/ hizmet veya ürün/ hizmet grubunu belirtiniz. Bunların geliştirilmesi konusunda genel stratejileri kısaca (her biri için en çok 2 sayfa) özetleyiniz. (Sektörlerin seçimi ve stratejiler konusunda varsa detaylı analiz, çalışma ve raporları ekleyiniz.)

- Tekstil sektörü; halı ve non-woven
- Gıda sektörü; un, makarna, irmik
- Kimya sektörü; ambalaj ürünleri
- Tekstil sektörü; halı, pamuk ipliği
- SağlıkTurizmi

IV. Türkiye'nin ve bölgenizin gelişmesi açısından (i) komşu düzey 2 bölgelerle, (ii) komşu olmamakla birlikte, ülke içindeki diğer bölgelerle ne tip işbirlikleri geliştirilebileceğini belirleyiniz. Bu işbirliklerinden toplamda en öncelikli 5 tanesinin hangi konularda (örneğin hangi tematik alan veya projelerde) hangi araçlarla (örneğin ortak yatırım, kapasite geliştirme, karşılıklı veya birlikte tanıtım veya burada adı geçmeyen diğer araçlar) geliştirilebileceğini açıklayınız.

- Turizm sektöründe ortak çalışmalar ve işbirliklerinin yapılması; Antakya, Gaziantep, Şanlıurfa, Adıyaman, Mardin'i havza planlamasının yapılması, kültür ve inanç turizminde ortak güzergah oluşturulması, bölgesel turların yapılması (DOĞAKA, DİKA ve KARACADAĞ ile birlikte)
- Ulaşım ve Lojistik alanlarında ortak projelerin hayata geçirilmesi; Hassa-Dörtüol Tüneli Projesi ve/veya demiryolu ağları projeleri (DOĞAKA ile birlikte)
- Gıda İhtisas OSB kurulması (DOĞAKA ile birlikte)

V. Bölgenizin kalkınmasını hızlandıracak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarının azaltılmasına katkıda bulunacak mekansal gelişme ve mekansal planlama (çevre düzeni planları, imar planları gibi) konularındaki önerilerinizi önceliklendirerek kısaca belirtiniz.

- Toplu taşıma sistemlerinin geliştirilmesi ve mevcut ulaşım sistemlerinin belirli bir omurga üzerinde kentin kalbine eklenmesi ve raylı sistem ağlarının genişletilmesi (konut alanları ile merkez ve OSB'ler arasındaki toplu taşıma sisteminin güçlendirilmesi)
- Kent merkezinde kalan sanayi işletmelerinin, OSB'lere taşınması ve kent merkezi dışında yer seçmelerinin sağlanması
- İl çevre Düzeni planlarının vizyon sahibi insanlar tarafından bilimsel kriterlere göre yapılması ve kentsel dönüşüm uygulamalarının planlı ve programlı yapılması

VI. Kalkınma ajanslarının etkili ve verimli çalışması başta olmak üzere yerelde kurumsal kapasitenin geliştirilmesi ve kalkınma politikasının yönetimi konusunda tespit ve önerilerinizi belirtiniz.

- Kalkınma ajansının yeniden tanımlanması, bölgenin özelliklerine ve öncelikli sektörlerine göre ihtisas ajansların kurulması
- Kalkınma ajanslarının yetkilerinin artırılması ve Ajanslara tahsis edilen mali kaynakların artırılması (küçük ölçekli tarım, turizm, sanayi ve altyapı yatırımları için)
- Yönetim yapısının değişmesi, özerk bir yönetim kurulu oluşturulması ve YK kararlarının Kalkınma Bakanlığınca onaylanmaması
- Devlet Üniversitesi Rektörlerinin, OSB Müdürlerinin ve Ticaret Borsa Başkanlarının YK'ya dahil edilmesi ve bir ilde ayrı Ticaret Odası ve Sanayi Odası varsa, ikisinin de YK'da yer almasının sağlanması
- Ajansların kuruluş gayelerinin YK ve KK'na anlatılması ve üçlü yapıya sahip bu kurumun birlikte yakın ilişkiler çerçevesinde çalışması